T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22.10.2026
Sayı: 222

10/4875

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

TÜİK tarafından açıklanan güncel doğum istatistikleri ve toplam doğurganlık hızı verileri ışığında; nüfus politikalarının kadın hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal refah ilkeleri ekseninde ele alınması, kadınların en temel hakkı olan doğurganlıkları hakkında hür iradeleriyle karar verebilmelerini sağlayacak kamusal güvencelerin oluşturulması, birinci basamak başta olmak üzere doğurganlığın düzenlenmesi ve üreme sağlığı hizmetlerine eşit, ücretsiz ve kesintisiz erişimin temini amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.
14.10.2026

Kayıhan Pala
Bursa Milletvekili

Nail Çiler
Kocaeli Mv.

İ. M. M.
İsmail Hakkı Ünver
Karaman MV.

Gamze Taşcıer
Ankara Mv

Namık Tan
İstanbul Mv.

Murat Bakan
İzmir MV.

İbrahim Arslan
Gaziantep Mv.

Turan Taşkın Özer
İstanbul MV.

Uğur Gökmen
Eskişehir Mv.

Ümit Özlale
İzmir Mv.

Evrim Karakoz
Aydın Mv.

Dr. Aykut Erdoğdu
Ankara MV

Mehmet Akkaya
Bursa Mv.

Fahri Erdinç
Kırklareli Mv.

T.B.M.M. YENİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI 2026

GEREKÇE

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan doğum verileri, ülkemizin demografik yapısında köklü bir değişim yaşandığını ortaya koymaktadır. Toplam Doğurganlık Hızı, 2001 yılındaki 2,38 düzeyinden kesintisiz bir düşüş sergileyerek 1,48'e gerilemiştir.

Bu demografik dönüşüm, konunun çok boyutlu bir sosyal, ekonomik ve sağlık politikası çerçevesinde tartışılmasını zorunlu kılmaktadır. Toplam doğurganlık hızındaki düşüş, küresel eğilim de dikkate alınarak, düşüşü etkileme olasılığı bulunan bütün değişkenlerin ışığında masaya yatırılmalıdır. Ancak bu sürecin; kadınların üreme haklarını, beden dokunulmazlıklarını ve bireysel özgürlüklerini göz ardı eden, buyurgan ve cinsiyetçi söylemlerle yürütülmesi kabul edilemez. Yalnızca nüfus sayılarını ve makroekonomik dengeleri gözeterek kadın bedenini ve aileleri hedef alan zorlayıcı politikalar üretilmesi yaklaşımı doğru değildir. Nüfus artış hızını artırmak amacıyla dile getirilen doğurganlık hedefleri yerine, eşlerin ne zaman ve kaç çocuk sahibi olacaklarına özgürce karar verebilecekleri koşulları oluşturmak gerekmektedir.

Doğurganlığı düzenlemek üzere toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayacak, çocuk bakım yükünün sadece kadının sırtında olmayacağı, bakım sorumluluklarının eşler arasında paylaşılacağı; herkes için erişilebilir, ücretsiz veya düşük maliyetli kreş ve anaokulu olanaklarının sağlanacağı hem anne hem de baba için uzun dönemli, güvenceli ücretli ebeveyn izinlerinin yasal güvenceye kavuşturulacağı bir düzene ihtiyaç duyulmaktadır.

Demografik yaşlanma krizini çözmenin yolunu, insanlara daha çok çocuk yapmalarını söyleyerek değil; ailelerin çocuklarını güvenle büyütebilecekleri, temel gereksinimlerin herkes tarafından karşılanabildiği, eşitlikçi ve çoğulcu demokratik bir düzenin sağlandığı bir düzende aramak gerekir.

Bilimsel çevrelerin raporlarında vurgulandığı üzere, doğurganlık davranışları kadının toplumdaki statüsü, eğitim seviyesi, güvenceli istihdama katılımı, sosyoekonomik refahı ve sağlık hizmetlerine erişim hakkı ile doğrudan bağlantılıdır. Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitsizliği derinleşirken, istihdama katılım oranlarında kadınların erkeklerin çok gerisinde kalması ve kreş, çocuk bakım desteği gibi kamusal sosyal politikaların yetersizliği, eşlerin ve özellikle kadınların çocuk sahibi olma kararlarını doğrudan etkilemektedir.

Mevcut durumun ve doğurganlık eğiliminin sağlık ve hak boyutu incelendiğinde, üreme sağlığı hizmetlerine erişim, güvenli annelik, sağlıkta eşitsizlikler ve sosyal politikalardaki yetersizler ön plana çıkmaktadır.

Demografik dönüşüm bir yasaklama, telkin veya dayatma konusu değil; adil bölüşüm, kamusal kreşler, ebeveyn izinleri, güvenceli kadın istihdamı ve ücretsiz üreme sağlığı güvencesi konusudur.

TBMM bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurularak, nüfus politikalarının bilimsel, hak temelli ve eşitlikçi bir perspektifle ele alınması zorunlu hale gelmiştir. Bu kapsamda "Türkiye'de Nüfus Politikaları ve Doğurganlığa Etkisi" konulu bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulması için gereğini arz ederiz.

222 SAYILI ARAŞTIRMA ÖNERGESİ İMZA ÇİZELGESİ

1	İLYAS KARASU	Sivas MV	
2	Metin İLHAN	Kırşehir Mv.	
3	Sümer Uzunağaçdağ	İstanbul MV	
4	Nalan ÖZCAN	DÜZCE MV.	
5	Sait ALPACI	Denizli	
6	Hasan ÖZTÜRK	Bursa MV	
7	Seyit Torun	Ordu MV.	
8	A. Tuncay ÖZKAN	İzmir MV.	
9	Av. Dr. M. Şevket TANRIKULU	Diyarbakır	
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

T.B.M.M. YENİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI 2026